

24.6.2026

Asia

Hankintojen valvonta: Helsingin Liikuntahallit Oy:n projektinjohtopalvelun hankinta

Ratkaisu

Kilpailu- ja kuluttajavirasto antaa Helsingin Liikuntahallit Oy:lle huomautuksen hankintalain noudattamatta jättämisestä.

Asian vireilletulo

Kilpailu- ja kuluttajavirasto on ottanut asian tutkittavakseen omasta aloitteestaan.

Asian selvittäminen

Kilpailu- ja kuluttajavirasto on 15.12.2025 pyytänyt asiassa selvitystä Helsingin Liikuntahallit Oy:ltä, joka on toimittanut pyydetyn selvityksen virastolle 7.1.2026. Virasto on pyytänyt asiassa lisäselvitystä 30.1.2026. Helsingin Liikuntahallit Oy on toimittanut vastauksen lisäselvityspyyntöön 27.2.2026.

Ratkaisun perustelut

Kilpailu- ja kuluttajaviraston toimivalta

Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, jäljempänä myös "hankintalaki") 139 §:ssä Kilpailu- ja kuluttajavirastolle (KKV) on annettu tehtäväksi valvoa julkisia hankintoja koskevan lainsäädännön noudattamista.

KKV voi antaa havaitsemansa lainvastaisuuden johdosta hankintayksikölle huomautuksen tai muuta hallintolain (434/2003) 53 c §:ssä tarkoitettua hallinnollista ohjausta. Laittomien suorahankintojen osalta KKV voi hankintalain 140 §:n perusteella kieltää hankintapäätöksen täytäntöönpanon. EU-kynnysarvot ylittävien suorahankintojen osalta KKV voi myös tehdä markkinaoikeudelle esityksen seuraamusten, kuten seuraamusmaksun, sopimuskauden lyhentämisen tai hankintapäätöksen kumoamisen, määräämiseksi. Sama koskee kansalliset kynnysarvot ylittäviä hankintalain liitteessä E tarkoitettuja palveluhankintoja tai käyttöoikeussopimuksia, jotka on tehty suorahankintana ilman laissa säädettyä perustetta.

24.6.2026

Asiaselostus

Helsingin Liikuntahallit Oy (jäljempänä myös "hankintayksikkö") on Helsingin kaupunkikonserniin kuuluva yhtiö, joka omistaa Helsingin seudulla sijaitsevia jäähalleja. Sen toimialana on tuottaa palveluja, joilla annetaan mahdollisuus liikunnan harjoittamiseen sekä rakennuttaa, ostaa ja myydä, omistaa ja hallita sekä vuokrata erityisesti urheilutoimintaa palvelevia kiinteistöjä ja niillä olevia rakennuksia sekä harjoittaa tähän toimintaan liittyen mainostilan vuokrausta ja muuta vastaavaa oheistoimintaa. Hankintayksikön omistajia ovat Helsingin kaupunki ja Helsingin kaupunkikonserniin kuuluva Jääkenttäsäätiö sr (jäljempänä myös "Jääkenttäsäätiö" ja "säätiö"). Säätiön toimitusjohtaja toimii myös Helsingin Liikuntahallit Oy:n toimitusjohtajana. Hankintayksiköllä ei ole omaa henkilökuntaa, vaan henkilöstö vuokrataan säätiöltä.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto on alun perin ryhtynyt selvittämään Jääkenttäsäätiön tekemiä hankintoja. Jääkenttäsäätiö on toimittanut selvityksensä liitteenä Helsingin kaupungin sisäisen tarkastuksen laatiman muistion. Helsingin kaupunki teki vuonna 2024 vuosisuunnitelman mukaisen sisäisen tarkastuksen Jääkenttäsäätiöön ja Helsingin Liikuntahallit Oy:öön.

KKV on tarkastusmuistiosta ilmenneiden tietojen perusteella pyytänyt selvitystä Helsingin Liikuntahallit Oy:n vuosina 2024–2025 tekemistä suorahankinnoista.

Helsingin Liikuntahallit Oy:n selvitys

Helsingin Liikuntahallit Oy on kertonut selvityksessään hankkineensa Kivikon harjoitushallin rakennusurakkaa koskevan projektinjohtopalvelun VRJ Etelä-Suomi Oy:ltä (jäljempänä myös "VRJ"). Helsingin kaupungin sisäisen tarkastuksen laatiman muistion mukaan kyse on rakennushankkeesta, jossa Kivikossa sijaitseva hiihtohalli muutettiin jääturheilun käyttöön. Rakennushanke on käynnistynyt vuoden 2023 lopussa.

Hankintayksikön selvityksen mukaan projektinjohtosopimus on allekirjoitettu 9.8.2024 ja sen kokonaisarvo on 2 309 609,35 euroa (alv. 0 %). Sopimuksen mukaan projektinjohtopalveluun kuuluu rakennuskohteen suunnittelun, hankintojen ja rakennustyömaan johtaminen sekä lainsäädännön määräämät työmaan päätoteuttajatehtävät ja -vastuut. Hankintayksikkö on kertonut selvityksessään, että palvelua ei ole kilpailutettu, eikä kilpailuttamatta jättämiseen ole ollut hankintalain mukaista perustetta. Hankintayksikön käsityksen mukaan VRJ valikoitui palveluntuottajaksi, koska se on toiminut Helsingin kaupunkikonsernissa puitesopimustoimittajana.

KKV:n arvio hankintamenettelyn lainmukaisuudesta

Hankintalain 1 §:n 1 momentin mukaan valtion ja kuntien viranomaisten sekä muiden 5 §:ssä tarkoitettujen hankintayksiköiden on kilpailutettava hankintansa ja käyttöoikeussopimuksensa siten kuin hankintalaissa säädetään.

24.6.2026

Hankinnan ennakoitu arvo

Hankintalain 25 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan kansallinen kynnyсарvo ilman arvonlisäveroa laskettuna on 60 000 euroa tavarahankinnoissa, palveluhankinnoissa ja suunnittelukilpailuissa, jollei 3–4 kohdassa toisin säädetä.

Hankintalain 26 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan EU-kynnyсарvo on ilman arvonlisäveroa laskettuna 207 000 euroa muiden kuin keskushallintoviranomaisten tavarahankinnoissa, palveluhankinnoissa ja suunnittelukilpailuissa. Pykälän 3 momentin mukaan Euroopan komissio tarkistaa kynnyсарvot ase- tuksella kahden vuoden välein hankintadirektiivin 6 artiklassa säädetyn menettelyn mukaisesti ja julkaisee tarkistetut kynnyсарvot Euroopan unionin virallisessa lehdessä, jolloin 1 momentin mukaisten arvojen tilalle tulevat Euroopan komission kulloinkin tekemien tarkistusten mukaiset arvot. Vuonna 2024 sovellettava kynnyсарvo oli 221 000 euroa.

Hankintalain 27 §:n 1 momentin mukaan hankinnan ennakoitua arvoa laskettaessa perusteena on käytettävä suurinta maksettavaa kokonaiskorvausta ilman arvonlisäveroa. Arvioinnin on perustuttava ilmoittamisajankohdan tai muun hankintamenettelyn alkamisajankohdan arvoon. Arvoa laskettaessa on otettava huomioon myös hankinnan mahdolliset vaihtoehtoiset toteuttamistavat ja hankintasopimukseen sisältyvät optio- ja pidennysehdot sekä ehdokkaille tai tarjoajille maksettavat palkkiot tai maksut.

Hankintalain 30 §:n 3 momentin mukaan sellaisissa palveluhankintasopimuksissa, joissa ei ilmoiteta kokonaishintaa, ennakoidun arvon laskennassa perusteena on käytettävä: 1) määräaikaissa, enintään 48 kuukautta voimassa olevissa hankintasopimuksissa voimassaolon aikaista ennakoitua kokonaisarvoa; 2) toistaiseksi voimassa olevissa tai yli 48 kuukautta voimassa olevissa hankintasopimuksissa kuukausiarvoa kerrottuna luvulla 48.

KKV:n arvion mukaan hankinnan kohteena olevien palveluiden pääsiallinen CPV-koodi on arkkitehti-, rakennus-, insinööri- ja tarkastuspalvelut (71000000), joten kyse on palveluhankinnasta. Hankintayksikön ja VRJ Etelä-Suomi Oy:n välisen sopimuksen mukaan projektinjohtopalvelun hinta on toteutusvaiheen rakentamisessa [REDACTED] euroa kuukaudessa (alv. 0 %). Sopimuksessa on todettu, että rakentamisaika on noin 15–16 kuukautta. Ottaen huomioon sen, mitä projektinjohtopalvelun hinnasta ja hankintasopimuksen voimassaolosta on sovittu, hankinnan ennakoitu arvo on ollut noin 2 miljoonaa euroa. KKV toteaa, että hankinnan ennakoitu arvo on ylittänyt EU-kynnyсарvon.

Hankintalain mukainen suorahankintaperuste

Hankintalain 40 §:n 1 momentin mukaan suorahankinnassa hankintayksikkö neuvottelee valitsemiensa toimittajien kanssa hankintasopimuksen ehdoista julkaisematta etukäteen hankintailmoitusta. Suorahankinnan käyttöedellytyksistä on säädetty pykälän 2 momentissa.

Hankintayksikön selvityksen perusteella projektinjohtopalvelua ei ole kilpailutettu hankintalain mukaisesti. Koska hankintayksikkö on tehnyt sopimuksen projektinjohtopalvelun hankinnasta julkaisematta etukäteen

24.6.2026

hankintailmoitusta, on Helsingin Liikuntahallit Oy:n tekemä hankinta hankintalain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettu suorahankinta.

Hankintayksikkö ei ole selvityksessään vedonnut mihinkään hankintalain 40 §:n 2 momentissa säädetyistä suorahankintaperusteista. KKV toteaa, että asiassa ei ole tullut esiin seikkoja, joiden perusteella jokin suorahankintaperuste soveltuisi tapaukseen. Virasto ei katso hankintalain 40 §:n 2 momentissa säädettyjen suorahankintaperusteiden täyttyvän.

Johtopäätös

Helsingin Liikuntahallit Oy on laiminlyönyt hankintalain 1 §:n mukaisen velvollisuutensa kilpailuttaa hankinnan mainitun lain mukaisesti tehdessään elokuussa 2024 sopimuksen projektinjohtopalvelun hankinnasta. Suorahankintaan ei ole ollut hankintalaissa säädettyä perustetta. KKV toteaa, että hankintayksikön olisi tullut kilpailuttaa projektinjohtopalvelun hankinta julkaisemalla siitä hankintalain mukainen hankintailmoitus.

Edellä ilmenevillä perusteilla Kilpailu- ja kuluttajavirasto antaa Helsingin Liikuntahallit Oy:lle huomautuksen hankintalain noudattamatta jättämisestä.

Sovelletut säännökset

Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016) 1 §, 25 §, 26 §, 27 §, 30 §, 40 §, 128 § ja 139 § sekä hallintolaki (434/2003) 53 c §.

Muutoksenhaku

Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain 164 §:n perusteella tähän Kilpailu- ja kuluttajaviraston päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Lisätietoja asiasta antaa erityisasiantuntija Heikki Puttonen, puhelin 029 505 3051, sähköposti etunimi.sukunimi@kkv.fi.

Ylijohtaja Timo Mattila

Eriyisasiantuntija Heikki Puttonen